

Визначення потреби в оборотних активах хлібопекарських підприємств

О.В. Шереметинська

Національний університет харчових технологій

Оборотні засоби використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому, називають оборотними активами.

Потреба в оборотних активах, що необхідні підприємствам хлібопекарської галузі для забезпечення нормальної господарської діяльності, встановлюється шляхом нормування, що включає наступні стадії: формування норм оборотних активів; розрахунок щорічних нормативів оборотних активів.

Норми оборотних активів можуть розраховуватись по-різному: в грошовому виразі, відсотках, днях.

Розроблені норми діють протягом декількох років і переглядаються при зміні технології виробництва, номенклатури продукції, що виробляється, умов матеріально-технічного постачання та ін.

При формуванні нормативів оборотних активів необхідно опиратися на плани виробництва та реалізації продукції, її собівартість; норми витрат і запасів товарно-матеріальних цінностей, що передбачені у відповідних планах, умов розрахунків з контрагентами (постачальниками та покупцями).

При розробленні нормативів оборотних активів, певні їх види обчислюються в обсязі повної потреби підприємства в них для здійснення виробничого процесу (наприклад напівфабрикати), а інші навпаки встановлюються у розмірі мінімальної потреби (борошно, олія, пакувальні матеріали, пальне, запчастини, тощо). Це пов'язано з різницею у відшкодуванні їх виручкою від реалізації продукції.

Для підприємств хлібопекарської галузі доцільним є використання наступних методів нормування обігових активів: метод прямого рахунку, аналітичний метод, коефіцієнтний метод.

Використання означених методів залежить від тривалості господарювання підприємства та рівня його розвитку.

Метод прямого рахунку є найточнішим, і дозволяє визначити причини зміни нормативів, але на підприємствах хлібопекарської галузі використовується рідко, що пов'язано з тим, що дані підприємства функціонують досить тривалий період і мають усталену технологію виробництва, а також даний метод досить трудомісткий, оскільки передбачає розрахунок нормативів за кожним видом сировини та матеріалів.

Найбільш популярними на підприємствах хлібопекарської галузі є коефіцієнтний та аналітичний методи, оскільки вони не потребують значних зусиль і додаткової інформації для розрахунку.

При першому – для розрахунку потреби в оборотних активах на майбутній період за основу береться норматив попереднього року з поправкою на розміри змін відповідних запасів і затрат у плановому періоді.

При другому методі сукупний норматив на плановий рік обчислюється відповідно до діючого нормативу в поточному році, скоригованого на зміну обсягів виробництва та швидкість обертання обігових активів.

Процес оцінки потреби хлібопекарського підприємства в оборотних активах, можна здійснювати за наступними етапами:

- оцінити обсяги реалізованої продукції;

- скласти виробничу програму для даного обсягу реалізації;

- оцінити суму вкладених коштів в сировину і матеріали, необхідних для даного обсягу реалізації;

- оцінити тривалість виробничого процесу і розмір вкладень в незавершене виробництво і запаси готової продукції;

- оцінити обсяги коштів зосереджених в дебіторській заборгованості на основі кредитної політики підприємства;

- оцінити наявність та умови кредиту, висунути постачальниками сировини та матеріалів і його вплив на потребу у власних оборотних коштах.

Підприємству необхідно періодично оцінювати свої потреби в оборотних коштах і прагнути утримувати їх на мінімально необхідному рівні.